

BUNUL ECONOM

REVISTĂ PENTRU PROGRES ECONOMIC, SOCIAL ȘI CULTURAL

ABONAMENTUL: Pe an cor. 5; pe jumătate an cor. 2-50. Pentru România 15 lei pe an. INSERTIUNILE: să socotesc după tarifa, cu prețurile cele mai moderate.

Abonamentele și inserțiunile să plătesc totdeauna înainte.

CUPRINSUL.

	Pagina
1. Aviz	1
2. Caut 12 apostoli economici, de August A. Nicoară	3
3. Noua propagandă economică, de August A. Nicoară	8
4. Fondul de binefaceri, de August A. Nicoară	10
5. Adunarea generală a băncii „Industria“, de August A. Nicoară	11
6. Propaganda culturală în Hunedoara, de August A. Nicoară	16
7. Propaganda culturală în Alba-Iulia, de August A. Nicoară	18
8. Propaganda culturală în H.-Băiță, de August A. Nicoară	20
9. Rolul animalelor în agricultură, de N. Hamzea	22
10. Economie. Procurare favorabilă de articli economici	25
11. Programul de lucru al Comitetului central al „Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiu“ pe 1908	27
12. Alcoolismul, de Ghimbășeanul	29
13. Bibliografie	31

 Rugăm On. Redacțiuni a trimite schimbul foilor direct redacțiunii „Bunului Econom“ în Deva.

AVIZ!

La cererea mai multora am prolongit termenul de 5 Martie c. n. pentru facerea și trimiterea de comande până la 31 Martie 1908.

Toți acei onorați cetitori, cari au comandat prin mijlocirea toii noastre ouă de găini, găște și rețe mari, sunt avizați, că în numele și pe răspunderea domniilor am făcut deja comanda și că vor primi la începutul lui Aprilie ouăle comandate cu rambursă poștală. Binevoiască deci a plăti prețul comandi Domniilor la poștă ori drumul ferat, când vor primi comanda.

Iepurii de casă iarăși vor sosi în decursul lunei April și snt a să plăti înainte, amăsurat avizului, ce-l vor primi onorații cetitori dela firmele noastre.

Altoile mari cu prețurile reduse nu ne au sosit dela ministeriul de agricultură, carele, la rugarea înaintată la 28 Decemvrie 1907 a băncii »Industria« în afacerea aceasta, cu datul de 27 Martie 1908 sub Nr. 114995/1907 VIII. ne cere o mică întregire, neînsămnată.

După 3 luni de așteptare — în loc de altoi, viță, vite șcl. — ne trezirăm deci cu cererea unei mici întregiri, carea o puteam face și în Ianuarie, ca să nu perdem anul întreg.

Pomii pitici sunt comandați la firma Unghváry László faiskolája în Czegléd, una dintre cele mai mari și ieftine firme din Ungaria. Costă 70—80 fil. și 1 coroană altoaia aleasă; eu numai de acestea am comandat, deoarece ce anul viitor 1909 încep deja a rodi, iar de aci încolo an de an tot mai mult. Cine vede ori gustă rodul minunat, frumos și mare din pomul pitic, nu să mai desparte de el și să face apostolul pomilor pitici, vrând, nevrând.

Onorații cetitori,

cărora le-am trimis deja 3 numeri din »Bunul Econom« și nu ni i-au înapeiat îndată, la primire, sunt avizati, că i consider de abonații foii până la acel timp, când nu ne vor fi înapoiat numărul respectiv la primirea lui. Sunt deci îndatorați a ne plăti loco Deva abonamentele din fruntea foii pe timpul, cât au primit foaia.

„CUCU DIN ARDEAL“

costă pentru cetitorii »Bunului Econom« în loc de 4 cor. numai **3 coroane la an**, o reducere de 1 coroană. Administrația »Bunul Econom«.

Apel la oamenii de bine!

Redacția »Bunului Econom«.

Caut 12 apostoli economici,

pe »cei 12 învățători călători» despre cari am scris în Nrl 4 și 5 din 1908 al »Bunului Econom», pentru cari am studiat și lucrat aproape 30 de ani pe toate terenele vieții private și publice: cari să și dea sufletul lor, cugetul lor, creierul lor, voința lor de fier, trupul și viața lor, cari, să trăească și moară în lucrare neîntreruptă pentru

popor și meseriași.

Fugiți de mine cei »înțelepți întru Christos!»

Veniți la mine cei »nebuni întru Christos!»

Mulți chemați — după calificația formală din școală, puțini aleși — după calificația, ce va cere dela voi misiunea sfântă apostolică de a reforma economia și bunul trai al unui popor înapoiat; a-l ridica la nivelul economiei raționale a popoarelor culte: *în timp scurt*, ca să ajungem alte popoare, până mai avem încă un mic răgaz a ne reculege.

Intonez, abia un mic răgaz. Căci trăim în era fulgerului și vai de poporul, carele nu ține pas cu altele conviețuitoare, mai culte și harnice, decât el.

Sistemul eclectic de propagandă, l-am probat întâi pe terenul de *binefaceri*, la »reuniunea a 2 de înmormântare din Deva», carea dintr'o mică reuniune locală, prin acest sistem, a devenit în 5 ani cea mai lăpătată și puternică reuniune de înmormântare din Ardeal cu 12 filii pline de viață. L-am împământenit apoi același sistem la banca »Industria», pe teren *financiar-economic*. La finea anului al 2-lea de gestiune 1907 avem deja în D. va cea mai mare și frumoasă tipogr. fir. română din conuț cu 3 foi: ca operațiune de bancă

Numărul 1/1908 al »Bunului Econom» conține programul nostru, aprobat acum și de adunarea generală a băncii »Industria» din 2/15. Martie 1908 Nrl. 4 și 5/1908 conține luptele bărbătești, ce le-am purtat, lună de lună, an de an, până am ajuns la bilanțul anului I de gestiune al »Industriei», luptele și mai înverșunate din anul al II-lea de gestiune al ei, până am ajuns la — tipografia română

la 1. Dec. 1907 și primele foi românești în Deva; iar Nrl de față 6. și 7. Vă dă o viuă icoană, ce luptă am purtat curentul nobil altruist, cel »nebul întru Christos«, cu curentul flământ egoist, cel »înțelept întru Christos« și ce impozant, mândru, voinic și generos a ieșit

ourentul altruist,

ca principiu vecinic directiv, viu viețuitor, viu lucrător, înțelept organizător și vecinic dătător de viață la 4 factori azi hotărâtori: a., la *reuniune*, b., la banca »Industria«, c., la *tipografia* sa, d., și la foile noastre »Bunul Econom«, „Cucu din Ardeal“ și „Arena“: cari 4 așezăminte vii și productive, cresc, să întineresc și lucră sistematic în deosebite direcțiuni, pe deosebite terene, după unul și acelaș sistem eclectic de propagandă al meu, spre unul și acelaș scop final:

totul pentru popor și meseriași:

I. În 5 ani, până la 1912 trebuie, să avem 12 învățători călători, ca misionari economici;

II În alți 5 ani următori, până la 1917, trebuie să avem o puternică școală economică și de industrii, pentru orfanii cei mai talentați ai »reuniunii 2. de înmormântare din Deva« cu cele 12 filii de azi și cele 100 de mâne;

III. În 5—10 ani, dela 1912—1917, „reuniunea a 2. de înmormântare din Deva“ trebuie să devină cea mai mare și binefăcătoare reuniune din lume.

Dacă bunul Dumnezeu îmi va dărui sănătate și viață, 12 tineri devotați și alți grei oameni de bine, ca să ne dăm împrumutat mână de ajutor pentru aceste scopuri și să lucrăm sistematic toți la fel, toate 3 problemele I., II., III: sunt matematic *sigure* de reușită.

Am studiat propaganda fide catolică la Roma, propaganda socialistă și trustul american, carele unește, organizează și valorizează forțele reslătite spre unul și același scop de exploatare sigură: pe baza acestor arme ale științei de propagandă empirică, carea mișcă și conduce lumea, condus fiind de o nemărginită dragoste cătră popor și meseriași, devotamentul curat, ce au cristalizat, și format un caracter de o proprie individualitate, toate împreună: îmi dau

curagiul convingerei, că acești 3 motori universali, cari i-am naturalizat și romanizat într'un nou sistem eclectic de propagandă al meu, dacă va fi **susținut, dezvoltat și propagat de 12 apostoli tineri**, specializați în toți ramii economiei raționale și câteva industrii potrivite din patrie: **vor da un avânt atât de puternic poporului și meseriașilor noștri, încât bunăstarea lor economică și culturală va fi o întrebare de abia 30—50 de ani următori.**

Cred sus și tare, sufletul meu **știe**, crerul meu e **convins**, inima mea curată **simte**, voința mea de fer **voeste**: să lucre așa și dacă bunul Dumnezeu și oamenii săi de bine ne vor ajuta:

Invingem !

»Nebuni întru Christos«, bravă tinerime, cei 12 apostoli, săriți și-mi dați mână de ajutor! »La noi mărul e putred, și tot, ce să sperează, sunt **sâmburii din el**«, după marele nostru Eminescu.

Punând în lucrare propaganda aceasta culturală în filiale reuniunii noastre din Hunedoara, Alba Iulia și H.-Băița, voiu continua-o și în cele nouă filii de azi și cele de mâine, ca să ne creăm tot atâtea puncte fixe, ca centre anume alese spre acest scop.

Voiu cerceta apoi și alte centre, ca Blajul, Sibiuul, Aradul, Caransebeșul șcl., ca să caut 12 tineri pedagogi aleși și să mijlocim stipendiile de lipsă la factorii hotărâtori.

Cu 1 Septembrie 1908 tinerii aleși au să-și începă specializarea în toți ramii economiei. Pregătirea lor va dura la unii 3 ani, la alții 4 ani. Rând pe rând tinerii apostoli vor fi aplicați și înainte de 4 ani. La 1912 toți trebuie să fie aplicați, după trebuințele generale și amăsurat *înfelesului* premergător, ce-l vom avea cu factorii hotărâtori.

»Reuniunea a 2. de înmormântare din Deva« cu filialele și fica sa, banca »Industria«, vor aplica negreșit 4 învățători în unire cu alți factori ajutători din Deva, cu însoțirea »Hunedoara«, parochia gr.-or. Deva, dacă se va putea. Dacă acești factori nu vor contribui, această împrejurare **nu va schimba** rezultatul dorit, deoarece ce și **singuri** suntem așa de tari a plasa 4 apostoli economici. De altă parte avem deja câteva bănci aliate azi cu noi, reuniunea

și banca, apoi ne vom mai însoți și cu alte bănci. Cu ajutorul lui Dumnezeu 4 învățători sunt astăzi deja siguri de a fi angajați la banca și reuniunea noastră.

Fac acest angajament public, ca directorul reuniunii și a băncii »Industria«, cari au votat *programul* meu din »Bunul Econom« Nr. 1 din 1908 și mi-au dat *împuțernicirea* în regulă a pune în lucrare acel program în carele angajarea de 12 învățători călători economici și înființarea unei școale economice sunt punctele de căpetenie, garantate chiar în statutele băncii »Industria« §§. 12 și 46.

CONCURS

pentru 12 stipendii, 6 de câte 700 coroane și 6 de câte 800 coroane: pentru a să specializa în toți ramii economiei raționale și câteva industrii din patrie.

CONDIȚIUNILE SUNT:

1. Concurentul are să fie pedagog absolut din anul școlar trecut cu examen de calificațiune ori pedagog din cursul 3-lea la ori care pedagogie română din patrie, dovedindu-și sporul eminent cu copii autenticate fără timbru din partea ori-cărui oficiu parochial ori director dela pedagogia respectivă.

2. Concurentul are să cunoască în vorbire și scris perfect limba română și ungurească, să știe în câtva limba germană și să producă atestate asemenea autenticate cu calculul eminent din studiile sale gimnaziale.

3. Concurentul are să fie cel mult de 22 de ani, neînsurat, sănătos, simpatic la față, cu privire ageră, trup mlădios și vinjos pentru strapate; să fie cuprinzător, deschis la fire, cu graiu sonor plăcut și să aibă darul vorbirei curceroare; să fie din fire moral, religios și cu o iubire extraordinară cătră popor și biserică; să aibă caracter firm, energie și spirit întreprinzător, logică sănătoasă și o cugețare de sine stătătoare.

4. Concurentul are să dea o obligație formală, scrisă și subscrisă de cu mâna proprie, întărită de părinți ori tuturul său, cumcă îndată după absolvarea studiilor sale în

cutare ram de economie ori careva industrie din patrie, să va aplica ca oficial la banca »Industria« și va servi un an de probă cu 100 cor. lunar, spese de drum și ceva proviziune dela operațiunile de bancă economice; iar în dumineci și sărbători va face propaganda economică prescrisă în §. 46 din statutele băncii »Industria«, regulamente ori statorită de direcțiune, va servi propaganda »reuniunii a 2. de înmormântare din Deva« și filiele sale, având o proviziune statorită din venitele, ce le face fiește carele reuniunii; întru cât banca »Industria« să va înțelege și cu alți factori, pentru a plasa pe toți învățătorii la aceeași misiune economică, concurentul e deobligat — pe lângă aceleași condițiuni — să se aplice și la alți factori aliați în vederea aceleiași propagande economice.

5. Concurentul trebuie să aibă voce bună de cântat, să fie versat în ritualele bisericesti și să cunoască bine notele, pentru a putea eventual învăța cântările bisericesti ori să poată conduce un cor cu 4 voci.

6. Pe timpul feriiilor fiecare concurent e îndatorat, pe lângă spese de drum, să ajute formarea de filii noue ori controla filielor înființate a reuniunii amintite spre a să introduce în propaganda reuniunii ori a băncii „Industria“ și înainte de a-și fi terminat studiile e îndatorat a ținea poporului prelegeri practice din deosebiții rami ai economici raționale: pentru a stîrni dragoste și interes față de problemele noastre.

Cererile scrise și subscrise cu mâna proprie a fiecărui concurent sunt a să trimitte la adresa direcțiunii băncii »Industria« până în 30 Aprilie c. n. 1908, carea examinându-le, le va așterne deosebitelor consistoare, asociațiunii și altor factori, cari vor da stipendiile.

Deva, 18/31 Martie 1908.

La însărcinarea direcțiunii
»Industria«

bancă industrial economică,
societate pe acții în Deva:

directorul

August A. Nicoară m. p.

Noua propagandă economică.

Mărul de Pazman

(Pomme de Pazman Cardinal von Pazman) e din timpuri vechi împământent prin văile Carpaților noștri. Are și numirea germană de «Boczmaner» și ungurească de «Török Muskatály», ceea ce pare a dovedi, că e măr busuioc (tămâios) turcesc. Coace în Noemvrie — Aprilie și să ține foarte bine, fără a sbârci, dacă e la loc rece. E un măr de prima bunătate. Mărul e mărișor, pe pom pitic foarte mare. Forma lui e, ca oul retezat pe o parte mai folticos decât cealaltă.

Coaja e cam groasă, țânătoare, lucie, ceva cam unsuroasă și puțin sclipicioasă. Pe pom mărul e verzuu deschis; după ce să culege și să coace, e gălbiniu. Partea din fața soarelui e ceva cam ruginită, ca cărămida cu pete roșii de marmor. Coaja are puncte dese brunete.

Miezul mărului e alburu, spre galbin ori verzuu alb, fin, îndesat și rumen, ca prăjitura bună, are gust aromatic, e mustos, dulce și puțin acriu.

Merită cultura în mare. Dar numai în pământ bun și destul de umed.

Mărul e tare căutat și cunoscut în lumea pomologilor.

Lemnul crește tare și rodește bine, de timpuriu. Cloambele cresc tot în sus. Merele să țin bine de cloambe.

Mărul Baldwin,

este adus din America de nord din jurul Boston; colonelul Baldwin l'a lătit mai virtos. Coace în Noemvrie — Aprilie.

Mărul e mijlociu mare, pe pom pitic mare.

Forma e cam rotundă spre virt ceva piramidală. O parte e mai folticoasă decât cealaltă.

Coaja e cam groasă, vinjoasă, lucie și tare puțin cam unsuroasă, puțin sclipicioasă. La cules fața e verde gălbinie, dacă stă, să îngălbinește, ca portocala; în fața soarelui e roșie gălbinie cu vergi roșii închise, ca sângele. Are și pete albe.

Miezul e gălbiniu, fin, îndesat și fraged, tare mustos, dulce și aromatic. Măr de prima calitate, scump și căutat în comerțul mare.

Lemnul crește tare și e vînjos. Frunzele sunt mari și cu o țesătură tare, cam lătărețe rotunde. Merită cultura în mare.

Pruna Izabella

(Prune Isabelle. Die Isabelle) e adusă din Anglia. Prin frumsețea, mărimea și bunătatea ei, a devenit o prună internațională mult căutată.

Coace în jumătatea a doua alui August.

Pruna e mare, pe pom pitic foarte mare.

Forma e ouță la vîrf cam ascuțită și pluștită. Are la mijloc o brează, ca perseca.

Coaja e subțire, roșie vineție (albastră) cu puncte gălbunii impistrițată. Are o ceață deasă, cam vinetă (albastră).

Miezul e gălbiniu, străveziu și tare, mustos, dulce, puțin acru și plăcut aromatic. Are simbură micuț, lungureț și oval. Poamele stau bine în pom.

Lemnul e buiag, vînjos. Cere pământ bun. Merită cultura în mare.

Peara Triumf de Jodoigne,

(Triomphe de Jodoigne) e o mare biruință a pomologiei, un product al vestitului pomolog bolgian, Bouvier, fost primar din Jodoigne. Este lățită pe întreg rotogolul pământului.

Coace în Octomvrie—Decemvrie.

Peara e mare, pe pom pitic foarte mare.

Coaja e groasă, lucie, puțin scilpicioasă; la cules e galbină verzurie, după ce stă: e galbină deschisă, în fața soarelui e galbină roșiatică. Are puncte dese brunete, mai vârtos în partea din dos sunt prea bătătoare la ochi; ici coala are pete mici de rugină.

Miezul e alb, aproape străveziu, fin, îndesat și sărăcăștii în gură; e tare mustos, dulce și puțin acru; are o aromă prea plăcută, cu miros ademenitor.

Lemnul e buiag, puternic; crește tare și rodește curând.

Are frunze mari, groase, rotunde lătărețe cătră vârf, cari să îngustă la coadă.

Peara aceasta cere pământ bun, scutit de vânturi, la față. E o adevărată mândrie a pomologiei și merită cultura în mare

Peara Clairgeau

(Beurré Clairgeau. Clairgeau's Butterbirn) e una dintre cele mai vestite pere untoase din Franția, din cantonul Nantes.

Coace în Sept.—Octomvrie, la loc rece ține până în Decemvrie.

Peara e mare, pe pom pitic uriașe. Francezii produc pere *îngrășate* de câte 1 kilogram.

Forma e mai lungureată decât la alte pere.

Coaja e cam groasă și tare, lucie și la pipăit uscată, puțin sclipicioasă. La cules, fața e verde, după ce stă, e gălbinie, în fața soarelui e puțin roșie. Miezul e untos, fin, aromatic și prea plăcut. Merită cultura în mare.

Fondul de binefaceri

al «reuniunii a 2. de înmormântare din Deva», care are menirea a susține propaganda reuniunii, s'a mărit cu 100 cor. Binemeritul preot veteran din Balomir, *Dl Nicolae Suciu*, a dăruit acestui fond suma aceasta, plătind cu ziua de azi 60 cor., cari s'au depus pe numele de mai sus la la banca »Industria« într'un libel nr. 54. În viață fiind, acest vrednic om de bine și-a transcris toată averea pe biserica gr. or. din parohia sa, pe care o păstorește de preste 40 de ani, spre binele ei.

Dumnezeu îi dăruiască încă mulți ani și mulți urmași în bunele sale fapte.

August A. Nicoară m. p.

Adunarea generală a băncii „Industria“

ținută la 2/15 Martie 1908 în Deva, a fost față cu cele 2 premergătoare, cea mai impozantă. Au luat parte în persoană 33 de acționari, reprezentând 341 de acții proprii, iar dela 45 de acționari dl director August A. Nicoară a primit 335 de voturi plenipotențiate, dl Dr. Adam Hărăguș 20 voturi și dl Nicolae Igna 2 voturi, laolaltă 78 de acționari au reprezentat 688 de acții cu 688 de voturi

În luptă bărbătească fățișe, curentul nobil altruist, reprezentat prin directorul băncii August A. Nicoară și dl Dr. Adam Hărăguș, a cucerit 623 de voturi, iar curentul flămând egoist abia a avut la începutul luptei biete — 75 de voturi, scăzând la 2 persoane cu 20 de voturi în decursul adunării generale; iar la urmă a amuțit de tot — retrăgându-se, spre binele și liniștea restaurată a băncii «Industria».

Abstragând dela plenipotențe, și în acest caz curentul altruist ar fi întrunit 266 voturi față de 75 de ale clicuței. Biruința e cu atât mai mare, cu cât acționarii au primit pe la spatele direcțiunei acest apel tipărit:

»Cu toată onoarea sunteți invitați la o »conferență »precalabilă«, care se va ținea la „Crucea albă“ din Deva, »în ziua de 15 Martie st. n. a. c., la orele 1¹/₂ d. am.

»Obiectul conferenței va fi: discutare asupra raportului »direcțiunei băncii „Industria“, publicat în nr. 4 și 5 din „Bunul Econom“ a. c., în cari atacă pe cale ilegală membrii direcțiunei.

«Un grup de acționari».

»Un grup de acționari«, adecă 2 acționari înrudiți, au crezut, că e lucru bărbătesc și cinstit a nu subscrie propria sa convocare, ce o trimit; iar tipografia, unde s'a tipărit, cu încălcarea dispoziției legale, nu și-a pus nice ea firma, ca să nu se știe unde s'a tipărit.

»Industria« e unica bancă, carea are după statute, carte de plânsori, pentru orice plângere, își are direcțiunea

sa, foaia sa, tipografia sa: își are localul său deschis pentru orice cauză a institutului, are regulament pentru afacerile sale interne. Intreb „grupul de 2 acționari“, clicuța căzută, pentru ce nu s'a folosit de căile și armele cinstite, prescrise în statute și legea de presă? Apoi **restaurantul** „Crucea Albă“ e locul, unde să-și spele »grupul de acționari« ru-fele la câte un păhar de vin și bere?

Tovarășii »grupului de acționari« cu musca pe căciulă pe subt mână mai lățiseră fel de fel de faime, că vor strica »operațiunea de bancă a tipografiei« Advocatul jidan, *Dr. Schulhoff Zsigmond*, în cafeneaua „Central“ mi-a spus în față în 13 Martie d. a., cam aceste în limba ungurească: »duminecă se va isprăvi cu d-ta și tipografia »Sfântului Ioan«, lasă numai«, numind și numele unui preot român, carele ar fi având rolul de a fi călăul meu și al tipografiei noastre. La ce i-am răspuns, glumind: »atunci vom alege pe un *jidov* de director«.

Și — fiindcă eram, să fiu răstignit din partea clicuței, s'o știe domnii acționari și marele public, ce păcate grele mi-au provocat osânda de moarte.

La începutul anului trecut, îndată după prima adunare generală ordinară 2 tovarăși de luptă ai clicuței au făcut fel de fel de arătări la tribunal, au atacat banca și directorul ei, prin organul oficios »Hunyadvármege«: cu scopul vădit, de a doborî banca. Din cele publicate în nr.ii 4 și 5 a »Bunului Econom« știm, că banca și directorul au eșit învingători și curați, ca aurul. Folosindu-se de strâmtoarea morală de atunci, majoritatea direcțiunii, adecă clicuța căzută de azi, cu încălcarea statutelor și contra propunerii mele: și-a făcut și ridicat marce de prezență urcate pe I-ul an de gestiune 1905/1906, *deși înțelesul ne-a fost*, ca să nu căpătăm nimic pe anul prim și adunarea generală *nici un ban nu statorise pentru marce de prezență*. În decursul anului, când unul, când altul voiau să-și facă trebșoarele pe la bancă și eu — amăsurat intereselor băncii și a regulamentului — nu am suferit nici odată păgubirea institutului.

O mână lungă nevăzută, dar stiută: **știa** despre frecările aceste dintre director și membrii direcțiunii și a pus la cale a doua oară doborîrea mea și prin mine a băncii. Afle

acum, a doua oară, mâna nevăzută, că banca »Industria« are un punct fix neatacabil: un director ales pe viață, cu mâni **ourate și corect** pe cari toți acționarii cinstiți și neatirători 95% îl susțin și că clicuța, carea a făcut atâta târâboi, este a cincea roată la carul băncii noastre. Scopurile nobile altruiste, cari vă genează, mână lungă și clicuță, nu să mai pot opri în loc și „Industria“ cu ajutorul lui Dumnezeu și a oamenilor de bine: rind pe rind le va pune în lucrare, în butul ajutorului dat pe sub mână ai celor dela »Hunyadvármegye« a librarului Adolf Hirsch, pe cari »Industria«, cea prigonită, întru toate le-a întrecut. Tipografia noastră »Sfântul Ioan« e mai mare și bine arangiată decât **laolaltă toate 3 tipografiile celelalte din Deva**; iar abonenții celor 3 foi ale noastre sunt de 4 ori mai mulți decât a organului oficios comitatens. **Emporiul economic Deva**, e deja bine alcătuit: **subt egida băncii »Industria«, a tipografeii sale și a organului său „Bunul Econom“**; el e adînc săpat în sufletele noastre prin propaganda inaugurată.

Prin stăruință de fier și o muncă inteligentă apostolică — cu ajutorul lui Dumnezeu și a oamenilor de bine —

emporiul economic Deva

este deja azi un far luminător pentru mii de cetitori, iar în 10 ani următori va deveni un centru general, social și cultural — economic pentru reformarea întregii noastre vieți sociale, culturale și economice. Logica faptelor complinite va deveni aceasta: căci de meritele, argumentele ori ideile mai bune ale altora clicele românești nu vor să știe. Ele trebuie demascate și doborâte, ca la »Industria«, atunci vom **incepe a da nainte**, până atunci — nu. O praxă a vieții de 30 de ani m'a învățat a afirma acest trist adevăr social. Puroiul societății noastre bolnave, istovite de sgârnciuri sociale, sunt clicele și vecinicele clicării, incubate în sânul deosebitelor noastre așezăminte: «reuniunea a 2. de înmormântare din Deva» a devenit în 5 ani, cea mai mare și puternică reuniune din Ardeal prin sistemul de propagandă eclectic, carele delătură orice microbi de egoism spurcat de clică și lățește sistematic spiritul apostolic altruist, al lăpădării și jertferei de sine pentru **binele**

oosun: al nostru și al altora; acest spirit creștin dumnezeesc: *«iubește pe de aproapele tău, ca pe tine însu-și»* lucră deja la reuniunea amintită și fica sa, banca «Industria». Bunul dumnezeu va ocroti și mai departe amândoaună aceste altare, cari au a întrupa iubirea deaproapelui pe terenul *binefacerilor*, la reuniune, pe terenul *economic*, la banca «Industria» pe terenul progresului *social și cultura-economic*: la altarul tipografiei noastre a „Sfântului Ioan” și a farurilor sale luminătoare, „Bunul Econom”, „Cucu din Ardeal” și „Arena”.

Mulțămesc din suflet domnilor acționari, cari sau grupat în jurul acestor scopuri sfinte, pe lângă mine. Întărit în convingerile mele, zeci de ani pregătite și temeinic studiate, invoc din nou binecuvântarea lui Dumnezeu și conlucrarea oamenilor de bine: dați-ne mână de ajutor, spre a zidi și mai departe la

BCU **emporiul economic Deva;** Cluj

la mândrul nostru viitor de aur.

Hotărârile luate de adunarea generală,

cred, că vor mulțami toți acționarii cu tragere de inimă către institut. Ele sunt anume luate în vederea scopului: a da »Industriei« un avânt material și moral; căci deoparte garantează și mai mult stabilitatea în mersul corect al afacerilor, de altă parte ni se dau directivele și în parte și mijloacele cu puțință: a întrupa rând pe rând binefăcătoarele scopuri, spre binele poporului și meseriașilor nostri, cari de loc nu îngreunează banca și măresc bunul său renume.

Raportul direcțiunii și a comitetului de supraveghiere cu bilanțul, retipărit și trimis fiecărui acționar, să privesc de cetite. Adunarea generală întărește bilanțul statorit pro 1907 și primește propunerea minorității direcțiunii, reprezentată prin directorul August A. Nicoară și a comitetului de supraveghiere: ca din venitul curat de 10.502 cor. 12 fil., să se împartă 5% adică 5 cor. de cuponul celor 1000 de acții, iar restul de 5502 cor. 12 fil. s'a împărțit fondurilor de rezervă, prin ce **valoarea acției a crescut cu 5 co-roane 50 fil.**, având deja acum, după 2 ani de gestiune,

cursul de 109 coroane. Creșterea la acție face deci 9%, adică 9 coroane. Un rezultat prea îmbucurător, carele, rețefindu-să în mai mulți ani următori: »Industria« va lua un avânt și o soliditate neîntrerupt crescătoare. Direcțiunea, comitetul de supraveghiere, cassarul și comptabilul, urmând exemplul premergător al directorului: au abzis și ei de tantiemele facultativ prescrise în statute și — spre onoarea adunării generale fie zis — împărțirea venitului curat s'a luat cu **unanimitate**, după-ce s'a respins contrapropunerea minorității, ca acționarii să capete 8% dividendă și abia restul de 2502 cor. să se dee fondului de rezervă. La acest îmbucurător rezultat au luat partea leului: dl Ilie Dobrotă, director la »Mielul«, dl Vasilie Domșa, dl Dr. Adam Hărăguș și dl August A. Nicoară.

Adunarea generală cu 558 contra 60 de voturi a primit, ca tipografia »*Sfântului Ioan*« și a foilor sale să se administreze ca operațiune de bancă prin biroul băncii, concredzându-se *conducerea* directorului August A. Nicoară, carele de bună voie a luat asupra sa garanța personală, ca banca să câștige după capitalul investit 8% și ce ar fi lipsind eventual la sfârșitul anului, va întregi din al său. A luat asupra sa sarcina cea mai grea a redactării »Bunului Econom«, până acum cu nimic honorată, precum și celelalte lucrări oboșitoare, ca corectura tuturor tipăriturilor, supraveghierea, corespondența ș. c., cari ar reclama 2 persoane inteligente, plătite cu 3—4000 coroane la an.

Adunarea generală, la propunerea comitetului de supraveghiere, a primit și **programul** apărut în „**Bunul Econom**“ nr 1 din 1908, reprodus în raportul »Industria« din 1907. Acest program era obligator până acum numai pentru directorul băncii și redactorul ei, dl August A. Nicoară. Dela adunarea generală, încoace acest program este al băncii „**Industria**“ însăși și deobligă deopotrivă pe fiecare acționar și funcționar al nostru.

Marcele de prezentă pe anul I. de gestiune 1906 nu s'au încuviințat. Membrii direcțiunii din majoritatea anului trecut, cari le-ar ridicat, au deci să le înapeze. Pe anul 1907 și 1908 s'a statut pentru membrii din afară câte 6 cor., pentru cei din Deva câte 4 cor., de ședință. Adunarea generală a făcut și dat dreptate, îndreptând silnicia acelora

din sinul direcțiunii, cari credeau, că »Industria« e o bancă de căpătuială, hatiruri și pișcături.

S'a mai făcut un lucru înțelept: în locul celor 9 locuri devenite vacante din sinul direcțiunii a realea numai pe 3 și anume pe dnii: *Vasilie Domșa*, *Nicolae Igna* și *Nicolae Pop*, **reducând direcțiunea cu 6 membrii**, prin ce să face o însămnată cruțare în spesele de administrație.

În comitetul de supraveghiere s'au ales pe anul 1908: dnii Dr. *Adam Hărăguș* (Deva), ca prezident, *Iuliu Putici* (Lipova), ca notar, *Iuliu Lerman* (Deva), *Ioan Vlad* (Pricaz), *Blaș Codrean* (Maria-Radna).

Am o rugare publică

cătră minoritatea căzută:

a) să încete a mai intriga și cărti asupra afacerilor băncii »Industria« și să nu-și mai bată joc de programul ei și problemele, ce vrem să întrupăm;

b) să nu să mai alieze cu tot felul de elemente tulburătoare, străine și dușmănoase »Industriei«: căci să compromit și fac de rușine.

Dee-ne pace, să **lucrăm pentru binele poporului și meseriașilor nostri**: precum prescriu statutele și precum recere binele »Industriei«.

August A. Nicoară m. p.

Propaganda culturală în Hunedoara

a »reuniunii a 2. de înmormântare din Deva« și a ficei sale, a băncii »Industria«, și în Hunedoara își va continua binefăcătoarea împământenire a problemelor sale.

Onorata inteligență din Hunedoara și jur, sunt sigur, ne va da și de astădată valorosul ei ajutor, pentru a putea întrupa scopurile comune mai jos amintite. Domnii preoți și învățători din jur sunt rugați a osteni în persoană și a trimite baremi câte 4 delegați din fiecare comună, cari să lățească ideile auzite, venind acasă. Hunedoara e un centru însămnat, însă cam inapoiat și înțelenit de oarba nepăsare și e oara a unsprezecea, să spargem țelina aceasta: sămânând o lucrare de bine; rodnică și binefăcătoare.

Dumnezeu va binecuvânta pe cei, cari ne vor da mâna spre acest scop.

August A. Nicoară.

INVITARE
LA
SFINTIREA DE STEAG

A
„REUNIUNEI A 2. DE ÎNMORMÂNTARE DIN DEVA”

===== FILIA HUNEDOARA =====

ȘI

ADUNAREA GENERALĂ

===== A FILIEI ACESTEI REUNIUNI, CE SE VA ȚINEA =====

LA 5. APRILIE 1908, DUMINECĂ DUPĂ AMEAZI LA 3 OARE,

ÎN SARA INSTITUTULUI „CORVINEANA” DIN

===== HUNEDOARA. =====

DIRECTORUL REUNIUNEI:
AUGUST A. NICOARĂ m. p.,

DIRECTOR LA BANCA „INDUSTRIA”
ȘI REDACTOR LA „BUNUL ECONOM”.

DIRECTORUL FILIEI:
PETRU NICOARĂ m. p.,

SENATOR OPIDAN
ȘI PROPRIETAR

PROGRAM.

I.

Sfintirea steagului reuniunii.

II.

Adunarea generală.

1. Deschiderea adunării generale prin directorul reuniunii.

2. Raportul despre starea și lucrarea filiei reuniunii pe anul 1907 prin dl Petru Nicoară.

3. Problemele »reuniunii a 2. de înmormântare din Deva« și a ficei sale, banca »Industria« din Deva: a) prin înființarea a 100 de filii; b) prin ajutorarea a 12 învățători călători, pentru a lăți în popor economia rațională și industria din patrie; c) programul »Bunului Econom« din

Deva, ca organ oficios; d) înființarea unei școale economice și de industrii pentru orfanii talentați ai reuniunii cu ajutorul mai multor bănci, corporațiuni bisericești și a altor factori binevoitori. Prelegere liberă de August A. Nicoară. Incheierea adunării generale.

III.

Proiectul unei școale centrale economice de repetiție cu 1 învățător în Hunedoara din mijloacele și în locul unui învățător de azi: prezentat de August A. Nicoară.

Propaganda culturală în Alba-Iulia

a »reuniunii a 2. de înmormântare din Deva« și a ficei sale, a băncii »Industria«, în ziua Bunavestirii, la 25 Martie v., va începe a fi pusă în lucrare în cele 12 filii ale acestei reuniuni. Ântâi am împământenit-o în centrul Deva, noul emporiu cultural și economic; iar acum vom lăți aceleași idei și probleme în vigoroasa filie Alba-Iulia a reuniunii noastre. Rând pe rând, continuând sistematic aceași propagandă în toate 12 filiele de azi și cele 100 de mâne: cu ajutorul lui Dumnezeu și a oamenilor de bine vom isbuti în cei 10 ani următori a pune în lucrare an de an câte ceva din programul nostru.

Pentru Alba Iulia în deosebi mai e de mare însemnătate punctul din urmă a programului de mai jos. Cu date clare, culese la fața locului, voiu dovedi tuturor oamenilor de bine, că **unindu-se** toate 4 parochiile singuratice de azi — 2 gr.-cat. și 2 gr.-or. — ușor pot susține a școală puternică centrală cu 2 învățători gr.-or. și 2 gr.-cat.: formând împreună 4 clase elementare și o școală de repetiție economică. O pot face aceasta, fără a jertfi ceva din caracterul confesional, respectându se autonomia parochiilor fără a să amesteca o parochie în afacerile parochiei surori și fără a spesa mai mult decât cu susținerea celor 4 învățători de azi cu 4 școale mici slăbuțe.

Unica greutate de învins e: facerea unei zidiri acomodate cu 45—50.000 cor. și aflarea unui loc central potrivit. Și aci voiu prezenta o propunere practică. Angagiân-

du-se toți factorii hotărîtori, greutatea aceasta încă să poate ușor învinge. Precum sunt informat, toți fruntașii din Alba-Iulia, inteligență și popor, vor lua parte viuă la afacerile puse la ordinea zilei. Va fi o adevărată manifestație de bine, impunătoare și folositoare.

După sfârșirea sărbătorii din școala gr.-or. la 6 oare d. am., vom ținea în casina română o consfătuire mai restrînsă cu întreaga inteligență din Alba-Iulia și jur în cauza școalei centrale din Alba-Iulia. Onorata inteligență din Alba-Iulia și jur, domnii preoți și învățători în prima linie, sunt și pe această cale invitați, să poștească atât la sărbătoarea de după ameazi, cât mai vîrtos la această consfătuire de o extraordinară însemnătate pentru viitorul centrului Alba-Iulia.

După consfătuire va urma o cină comună.

La revedere, oameni de bine!

August A. Nicoară m. p.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

INVITARE

la

SFINTIREA DE STEAG

a

„reuniunii a 2. de înmormântare din Deva“

filia ALBA-IULIA

și

ADUNAREA GENERALĂ

a filiei acestei reuniuni, ce se va ținea

la 25 Martie c. v. 1908, la Bunavestire, d. am. la 3 oare,

în școala gr.-or. română din Alba-Iulia.

Directorul reuniunii:

August A. Nicoară m. p.,
director la banca „Industria“
și redactor la „Bunul Econom“.

Directorul filiei:

Ioan Teculescu m. p.,
protopresbiter
și paroch gr.-or.

Ignat Borza m. p.,
cassarul filiei.

Program:

I.

Sfîntirea steagului reuniunii.

II.

Adunarea generală.

1. Deschiderea adunării generale prin directorul reuniunii.
2. Raportul despre starea și lucrarea filiei-reuniunii pe anul 1907 prin dl Ignat Borza.
3. Problemele »Reuniunii a 2-a de înmormântare din Deva« și a ficei sale, banca »Industria« din Deva: *a)* prin înființarea a 100 de filii; *b)* prin ajutorarea a 12 învățatori călători, pentru a lăți în popor economia rațională și industria din patrie; *c)* programul »Bunului Econom« din Deva, ca organ oficios al reuniunii; *d)* înființarea unei școale economice și de industrii pentru orfanii talentați ai reuniunii cu ajutorul mai multor bănci, corporațiuni bisericesti și a altor factori binevoitori. Prelegere liberă de August A. Nicoară. Încheierea adunării generale.

III.

Proiectul unei școale centrale cu 4 învățatori în Alba-Iulia din mijloacele și în locul celor 4 școale singuratice de azi, prezentat de dl August A. Nicoară.

Propaganda culturală în H.-Băiță

are aceeași menire, ca și în celelalte centre a fiilor noastre de mai sus. Repetîndu-să aceleași adunări generale cu unul și acelaș program în *fiecare* din cei 5 ani următori, e clar, că să propagă conștiu și cultivăm sistematic în popor viul interes, dorul și priceperea lui față de scopurile, și mijloacele alese pentru înaintarea lui în economia rațională și industria din patrie.

«Bunul Econom» va îngriji, ca problemele puse odată în circulația sufletească a poporului nostru: *neîntrerupt* să fie trezite și tot mai bine lămurite. Vom da rapoarte despre cele petrecute și mai vârtos despre *urmările practice* ale propagandei noastre, delăturând pedecelile, ce ni se vor ivi și încurajând orice elemente active, sănătoase din popor, cari zac azi ascunse și nebăgate în samă.

Rog domnii preoți și învățători, întregă inteligența din H. Băiță și jur, să ne dea spriginul dorit, venind în persoană și trimițând delegați din popor la adunare. La revedere, oameni de bine!

August A. Nicoară m. p.

INVITARE

LA

SFINTIREA DE STEAG

A

„REUNIUNEI A 2. DE ÎNMORMÂNTARE DIN DEVA“

===== FILIA H.-BĂIȚĂ LANGĂ DEVA. =====

ȘI

ADUNAREA GENERALĂ

===== A FILIEI ACESTEI REUNIUNI, CE SE VA ȚINEA =====

LA 12 APRILIE 1908, DUMINECĂ DUPĂ AMEAZI LA 3 OARE.

ÎN ȘCOALA GR.-OR. ROMANĂ DIN H.-BĂIȚĂ.

DIRECTORUL REUNIUNEI:

AUGUST A. NICOARĂ m. p.,
DIRECTOR LA BANCĂ „INDUSTRIA“
ȘI REDACTOR LA „BUNUL ECONOM“.

DIRECTORUL FILIEI:

GEORGE DRĂGAN m. p.,
DIRECTOR LA „ZĂRÂNBANA“
ȘI PAROH GR.-OR.

PROGRAM.

I.

Sfîntirea steagului reuniunii.

II.

Adunarea generală.

1. Deschiderea adunării generale prin directorul reuniunii.

2. Raportul despre starea și lucrarea filiei reuniunii pe anul 1907 prin dl George Drăgan.

3. Problemele »reuniunii a 2. de înmormântare din Deva« și a ficei sale, banca »Industria« din Deva: *a)* prin înființarea a 100 de filii; *b)* prin ajutorarea a 12 învățători călători, pentru a lăți în popor economia rațională și industria din patrie; *c)* programul »Bunului Econom« din Deva, ca organ oficios; *d)* înființarea unei școale economice și de industrii pentru orfanii talentați ai reuniunii cu ajutorul mai multor bănci, corporațiuni bisericești și a altor factori binevoitori. Prelegere liberă de August A. Nicoară. Incheierea adunării generale.

III.

Proiectul unei școale centrale economice de repetiție cu 2 învățători în H.-Băiță: prezentat de dl August A. Nicoară.

Rolul animalelor în agricultură.

În țările unde industria mare, ca de pildă în America, Germania, Franca — stă pe o treaptă înaltă de dezvoltare, este pusă aproape în toate lucrările economice puterea aburului și electricității în folosință, a căror întrebuințare aduc omenimii venite materiale neasămănat de mari. Cu toate acestea nu poate exista țară unde să nu fie de lipsă *întrebuințarea animalelor în economie.*

Încă din timpurile cele mai îndepărtate, animalele domestice au fost tovarășe nedespărțite ale omului. Animalele atât cele sălbatice, cât și cele domestice aduc omului foloase însemnate. Cele sălbatice prin carnea și pelea lor, cele domestice prin serviciul ce îl aduc în economie, precum și carnea și pielea lor. Viața actuală economică ne arată că oamenii au făcut progrese însemnate pe terenul economic, care progres este a se mulțumi în cea mai mare parte bărbaților doritori de înaintare. Sunt abia 4—5 decenii trecute, când economii să mulțumiau cu construcția carelor cu osii de lemn, azi însă lucrul s'a schimbat, că aproape nu găsești econom mai de seamă, care să nu întrebuințeze în lucrările sale economice unelte moderne, car, plug, grapă, greblă etc. toate de fer, sub cuvântul greblă nu avem a înțelege aici pe cea mică purtată de mână, ci mașina de greblat. Fiind aceste unelte cu mult mai grele de purtat, este aproape de mintea omului a înțelege, că economul în lucrările sale economice are lipsă de *vite cu putere*. Cu vremea trebuința vitelor a devenit mare, mai ales pentru plugărie, încât aceasta nici nu se poate fără ele, ori câte unelte și mașini am avea. Prin vite nu avem a înțelege numai boii, ci și celelalte animale. Chiar dacă s'ar presupune, că omenimea s'ar nisui într'acolo se înlocuiescă munca animalelor cu puterea aburului și electricității, vitele tot vor fi necesare, pentru-că ele nutrindu-se cu iarbă și alte produse de ale agriculturii, *ele ne dau în schimb* carnea și laptele fără de cari omul aproape nu poate trăi. Să știe și aceea, că vitele aduc mare folos economului și prin *bălegarul* lor care-l întrebuințează la îngrășarea pământului.

Astfel fiind țărani mai ales cari se indeletnicesc cu lucrarea pământului și nu prea au alte câștiguri trebuie să-și pună toată silința la îngrijirea vitelor, cari sunt ajutoarele lor prețioase la munca câmpului și cari le dau o bună parte a hranei lor. Nu trebuie să se treacă nici odată cu vederea, că vita e ca și omul, când muncește mai cu socoteală, mai la timp și mănâncă cu mai mare poftă, atunci îi merge mai bine, și că plugarul vrednic după vite se cunoaște. Cine are mai multe vite și mai bine ținute, acela e mai cu stare și cu mai multă chibzuință în treburile sale de gospodărie.

Vite frumoase pot fi numai acelea, cari sunt bine ținute și cari nu sunt prea muncite. Economii ce cred, că fac cei cari nu dau destulă hrană vitelor și nu le țin în adăposturi cum se cade, precum și câștigul ce socotesc că-l au cei cari le muncește peste măsură, sunt numai *închipuite*, pentru-că de unde iai și numai pui se sfârșește și paguba dela urmă e mai mare ca venitul dintâiu, cei cari fac așa nu se cugetă și nu socotesc că vita cu cât e mai bine îngrijită cu atât va aduce mai mare venit economului, pentru-că muncește mai îndelungat, trăește mai mult și poate lucra mai temeinic.

Este o greșală foarte mare la economii cari pun la muncă vite prea tinere; *cai* sau *boi*, căci prin aceea li-se sliește puterea prea de timpuriu, nu se mai poate desvolta cum se cade și rămân pipernicite în viața lor întreagă.

Vitele bine ținute nu sunt amenințate de boale așa curând ca cele slabe. Precum omul nu e sănătos dacă nu nu să hrăuește cum se cade, nu să spală, nu odihnește, tot așa și vita, lipsită fiind de condițiunile necesare de traiu — trebuie să se *prăpădească înainte de vreme*. Economul care va da atențiunea cuvenită *creșterii vitelor*, va conlucra spornic la bunăstarea sa materială.

Esemples ne stau mai multe la îndemână, cari ar fi demne de imitat, e destul să ne gândim numai la Helveția cea atât de bogată în soiuri alese și bine îngrijite de vite cornute.

În considerarea acestor împrejurări — viticultura fiind un ram principal al economiei, dela economul harnic să recere a presta cât mai mult în această privință.

Viticultura însoțită de o dosă de pricepere din partea aceluia în ale cărui mâni sunt puse frânele conducerii — va fi zidul gros menit a apăra și ridica la bunăstare și avere clasa economilor sârguincioși.

N. Hamsea.

ECONOMIE.

Comitetul central al „Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiu.“

Procurare favorabilă de articli economici.

Punând în vedere membrilor nostri, că am prolongit termenul pentru înaintarea cererilor de împărțire a semințelor până la 22 Martie n, aducem totodată la cunostința economilor nostri de pretutindenea, că subscrisul comitet este gata a mijloci pentru orișicine i-se va adresa, procurarea articliilor economici amintiți mai jos, lângă cari însemnăm și prețul:

Sămânță de iarbă engleză, 1 kgr. 70 b.

Sămânță de iarbă franceză, 1 kgr. 1 c. 50 bani.

Sămânță de luțernă franceză, 1 kgr. 2 cor.

Sămânță de luțernă italiană, 1 kgr. 1 cor. 80 bani.

Sămânță de trifoiu roșu, 1 kgr. 2 cor.

Sămânță de napi »Mammuth«, roșii, mari, 1 kgr. 72 b.

Sămânță de napi, galbini, mari, 1 kgr. 90 bani.

Sămânță de napi »Obendorf«, galbini rotunzi, 1 kgr.

90 bani.

Sămânță de napi »Eckendorf«, roșii, 1 kgr. 72 bani.

Sămânță de ciapă „Zittau“, uriașe, galbină, 20 grame

30 bani.

Sămânță de ciapă „Braunschweig“, 20 gr. 20 bani.

Sămânță de ciapă „Rocca“, 20 gr. 30 bani.

Sămânță de ciapă „Madeira“, 20 gr. 20 bani.

Sămânță de sălătă timpurie 20 gr. 20 bani.

Sămânță de sălătă de eamnă „Nansen“, 20 gr. 20 b.

Sămânță de pătrânel de toamnă, 20 gr. 10 bani.

Sămânță de pătrânel lung „Znaimer“, dulci, 20 gr.

10 bani.

Sămânță de morcovi de vară „Nantes“, 20 gr. 20 b.

Sămânță de morcovi de toamnă „Weseler“, 20 grame
12 bani.

Sămânță de ridichi de vară »Stuttgart«, albi timpurii,
20 gr. 12 bani.

Sămânță de ridichi de Maiu, mari albe, 20 gr. 12 b.

Sămânță de ridichiu de iarnă, negre, 20 gr. 12 bani.

Sămânță de ridichi de iarnă albe, 20 gr. 12 bani.

Sămânță de castraveți de »Paris«, 20 gr 30 bani.

Sămânță de varză »Braunschweig«, uriașă, de iarnă,
20 gr. 20 bani.

Sămânță de varză »Erfurt«, timpurie, 20 gr. 40 bani.

Sămânță de călărabe (guli), albe, timpurii, 20 grame
40 bani.

Sămânță de călărabe de toamnă, vinete 20 gr. 30 b.

Sămânță de mazăre »Bismarck«, timpurie, 100 gr.
24 bani.

Sămânță de fasole »Triumpf«, oloagă, galbină, 100 gr.
32 bani.

Sămânță de fasole de Iulie, 100 gr. 30 bani.

Sămânță de patlagele, (paradaise) »President Garfield«
1 kgr. grele 20 gr. 1 cor.

Sămânță de paprică spaniolă, 20 gr. 20 bani

O colecție de flori bine alese, 20 soiuri, (domnești
și românești) 3 cor.

O jumătate colecție de flori, 1 cor.

Legături de altoit »Raffia,« 1 kgr. 1 cor. 20 bani și
10 kgr. 10 cor.

Funii de »Cocos« (de legat altoi) 1 kgr. 1 cor. 20
bani și 5 kgr. 5 cor.

Răsină de altoit, fluidă, 1 cutie a 125 gr. 50 bani
á 250 gr. 1 cor. á 30 gr. 20 bani.

Doritorii, cari vor trimite la adresa subscrisului
secretar, prețul, cum și 20 bani pentru buletinul de expe-
diție și pentru pachetat, 4 bani taxă de inmanuare poștală,

și 10 bani pentru ostencală, drept dăruire pentru un scop de binefacere, — vor primi articlii comandrți cu posibilă grăbire.

Sibiu, 13 Martie n. 1908.

Pant. Lucața,
prez.

Vic. Tordășianu,
secretar.

Programul de lucru al

Comitetului central al »Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiu« pro 1908, stabilit în ședința din 7 Martie n. 1908.

1. Pentru studiarea referinților economice din comune se vor ținea întruniri agricole în comuna Săsăuși, Fina, Turnișor, Glimboaca, Șugag și Cârpeniș.

2. Pentru promovarea culturii vitelor de rasă aleasă, să va ținea în comuna Săcel o expoziție de vite de prăsilă (a 18-a), împreună cu împărțire de premii în bani.

3. Să va procura și sorta o vițea de rasă »Pinzgau« curată între membri cu locuința în Pianul român, ear o a 2-a vițea, revenită Reuniunii din reproducțiunea (prăsilă) unei vițele dăruite în anii trecuți, se va sorta între membrii din Mohu.

4. Să vor acorda (da, proprietarilor mici anume pentru procurarea de vite și alte animale de prăsilă împrumuturi cu 5₀/₀ iutere, replătibile în 4 rate semestrale.

5. Pentru îmbărbătarea economilor la cultivarea nutrețurilor măiestrite, între membrii se vor împărți în mod gratuit semințe de trifoiu, de luțernă, și de napi de nutreț. Totodată să vă mijloci pentru obște procurarea de semințe mai bune și mai iettine. semințe de nutrețuri, de verdețuri (legume, zarzavat), de flori etc. Membrii împărțaiți în trecut vor face bun serviciu raportând comitetului despre modul lucrării lor și despre rezultatul obținut.

6. Se va scoate eventual în tipar broșura »Nutrirea vitelor, sau îmbunătățirea mijloacelor pentru nutrirea vitelor

preste tot și în deosebi în anii de secetă», pentru a cărei scriere e publicat concurs cu premiu de 100 cor.

Pentru a înlesni cultura pomilor să vor împărți mai multe mii pădureți de meri, peri, pruni, cireși, vișini, gutui etc.

8. Membriilor cu locuința în *Șuramare* li se dăruiește câte 1 altoi măr pătul, care se va planta, prin anume trimiși, în grădina fiecăruia.

9. Un curs de pomărit să va ținea la școala economică a consistoriului archidiecezan din Sibiu.

10. Dacă anul va fi favorabil culturai poamelor, în comuna *Avrig*, sau în altă comună centrală din comitat, se va aranja o *expoziție de poame* (a 5-a) împreună cu împărțire de premii în bani și diplome de recunoștință.

În același timp se va pune în lucrare și cuptorul de uscat poame sistem »Cazenille«, ce este zidit în Săliște.

11. În scopul răspândirii culturai animale de soiul ales, să vor distribui între membrii galițe, stupi, coșnițe și unelte pentru albinărit etc. se vor procura rămători de soiul ales și se vor vinde între membrii între condițiuni avantajoase etc.

Pentru cunoașterea istoricului comunelor, apoi a stării materiale a locuitorilor, a uneltelor economice folosite în trecut și acum atc. — se vor escrie premii pentru cele mai bune monografii ale comunelor din comitat.

13. Pentru cunoașterea referințelor igienice ale populației, cum sunt locuințele, hrana, curățenia, îmbrăcămintea, îndeletnicirile etc., în comuna *Poiana* se va aranja o *expoziție de copii* (a 3-ia), împreună cu împărțire de premii în bani.

14. Se vor organiza comițiile agricole din diferitele centre ale comitatului cu chemarea între altele de a stabili cauzele decreșterii relative a populației și de a afla mijloacele de delăturare ale lor.

15. Direcțiunile însoțirilor noastre de credit sătesti sistem »Raiffeisen« cum și cele ale tovărășiilor agricole sunt rugate a raporta despre lucrările sărăsite în 1907 și a arăta eventualele îmbunătățiri intrate în viața comunei dela înființarea însoțirii.

Totodată se va lucra la alcătuirea de cât mai număroase de asemenea însoțiri.

16. Se va lucra la desăvârșirea școalei practice economice din Săliște și se vor sprijini alcătuirile de școale de pomi comunale.

17. Se va lucra la augmentarea colecțiilor de păpuși, chismate a conserva și răspândi portul original al țaranilor noștri.

18. Adunarea generală pentru anul 1907 se va ținea în comuna *Cornățal*.

19. Se pun la dispoziție spre folosire plugul sistem Sack grapa de fânate și alte eventuale unelte economice. Acestea unelte la dorință să pun și în vânzare.

20. Cum Reuniunea în 1912 împlinește 25 ani de existență, comitetul se va ocupa de pe acum cu felii de sărbare al acestui rar aniversar din viața așezămintelor noastre economice.

Pentru conformitate :

Victor Tordășianu,
secretar.

ALCOHOLISMUL

Un viciu, care amenință poporul nostru cu totală distrugere, este alcoholismul, beția, care tinde a învenina toate arterele noastre sociale. Pare că firea omului e de așa, că înclină mai mult spre rele, spre patimi, decât spre fapte bune.

Puterea, tăria unei țări, nu se cunoaște, nu se judecă numai după numărul de oameni, de locuitori ce compun o țară. O țară nu va fi puternică, dacă va avea mulți oameni cu moravuri rele, ca leneși, răi, slabi, săraci ș. c. — o țară poate fi mică, poate avea un număr mic de locuitori, dacă însă aceia vor fi oameni deștepți, harnici, sănătoși, puternici, voinici, aceea țară va fi tare, dușmanul nu va cuteza să o jefuiască, să o cucerească. De pildă Chinezii, cari deși în număr colosal de mare, sunt nevoiți se depună armele, să o ia la fugă față de un dușman mult mai mic la număr, care cauză zace în starea morală și fizică a lor însași; iar *Burii*, cari deși puțini la număr, însă

deștepți, fără patimi rele, sănătoși și harnici s'au luptat vitejește de mai bine un an de zile cu un dușman de zece ori mai numărös decât dânșii și țeara lor nu a putut fi cucerită, ceea ce dovedește, că în acel popor e *forță de viață*. Un popor însă poate să se *conserve* numai prin un traiu cumpătat. În timpul din urmă, trebuie să o mărturisim cu durere, poporul nostru tinde a cădea tot mai mult în mreaja seducătoare a *alcoholismului*. Alcoholul cauzează mari stricăciuni la *inimă* și la *creeri*. Dintre toate beuturile alcoolice, rachiul sau vinarsul este cel mai păgubitor sănătății. La inimă rachiul face stricăciuni mari, inima devine mai mare, ea se acopere cu o cămașe (strat) de grăsime și mușchiul inimei se preface și el în grăsime, inima nu mai poate munci, nu mai poate împroșca sângele prin toate părțile corpului, să înădușe iute omul în lucrare, i-se umflă picioarele, capătă apă în pânțec (Hydropia), apoi tremurături în mâni și în picioare și în sfârșit se poate paraliza (capătă damblaua).

Rachiul când a ajuns la creeri îl face pe om *neom*. Bețivul ajuns în stare abnormală nu mai e în stare a vedea lucrurile în lumina adevărată, el se simte liber, nesocotește ori-ce îi stă în jur, e fălos, e certăreț, e hartăgos și desbrăcat de ori-ce sentiment omenesc. Câte bătăi, câte omoruri nu se săvârșesc din pricina beției. Criminalele sunt pline de astfel de oameni.

Conducătorii poporului, preoții și învățătorii, precum și alți inteligenți români de bine ar trebui, ca la ori-ce ocaziune să vorbească poporului despre păcatul beției. Cuvintele și povețele lor însă s'au adeverit de prea slabe în cele mai multe cazuri. Mai mult decât conducătorii naturali ai poporului pot face legiuitorii țării. În Finlanda — scriu ziarele — se lucră de 25 de ani în parlament pentru combaterea alcoholului. În săptămânile trecute parlamentul de acolo a și votat cu unanimitate, oprirea tuturor beuturilor spirituoase, cu mai mult de 2 la sută alcohol, *a îngăduit deci numai berea slabă*. Zilele acestea va trebui să se înainteze împăratului Rusiei, spre încuviințare. *Ea îngădue alcoholul numai ca medicament sau pentru scopuri tehnice și științifice*. Legea nu oprește însă alcoholul și

beuturile alcoolice pentru soldații ruși, nici vinul pentru împărtașanie.

Cât de bună, cât de umană ar fi o astfel de lege și pentru țeara noastră. Această cestiune ar trebui se preocupe mai mult pe părinții patriei noastre, mai mult decât sumedenia de proiecte și legi de altă natură.

Ghimbășeanul.

BIBLIOGRAFIE.

A apărut No. 312 din «Biblioteca pentru toți» cuprinzând: **O Noapte de Crăciun** de Ch. Dickens. 1 vol. 104 pag. 30 bani.

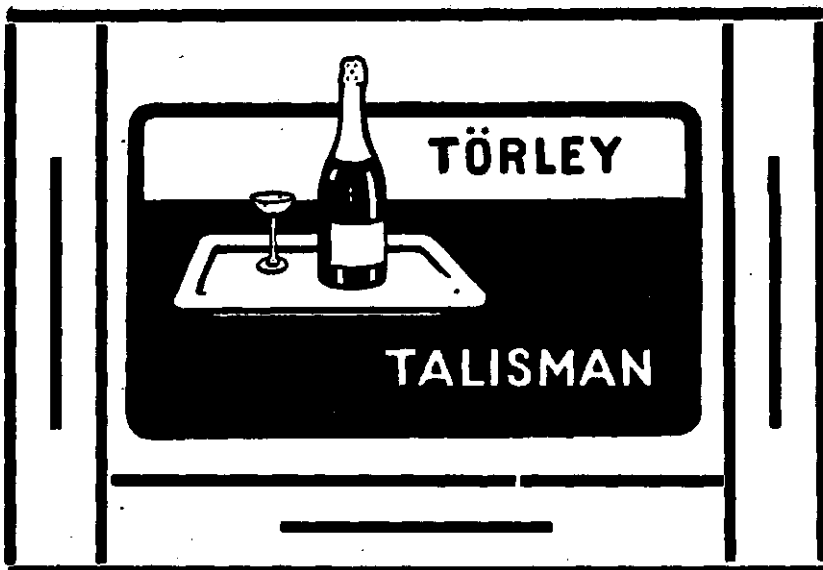
Dickens e unul din cei mai populari romancieri și povestitori englezi. Stilul său, foarte pitoresc, abundează în expresii din cele mai fericite, cu o ușoară și fină nuanță de satiră.

În «Povestile-i de Crăciun» Dickens, se arată de o fantazie neîntrecută și multe din ele au devenit clasice. Cea mai principală e *Cristmans Carol*, apărută în «Biblioteca pentru toți» sub titlu: **O Noapte de Crăciun**. Eroul acestei povestiri numit Scrooge, e un avar rău și fără pic de omenie în el.

În Noaptea de Crăciun însă, el are niște vise ciudate, cari îl impresionează atât de mult, încât devine bun și generos.

Cartea aceasta, cât se poate de morală, se recomandă în primul rând tinerimei.

De vânzare la toate librăriile din țară. Catalogul complet al acestei Biblioteci pentru toți a se cere *Librării Leon Alcalay, București*.

Cruce (stea) dublă electro-magnetică.

Patent Nr. 86967.

Nu e orucea lui Volta.

Vindecă și înviează

Deosebită atențiune
rării, că acest aparat
de 20

Nu e mijloc secret

pe lângă garanție.

e a se da împreju-
vindecă boale vechi
de ani.

Aparatul acesta vindecă și folosește contra durerilor de cap și dinți, migrene, neuralgie, împedecarea circulațiunii sângelui, anemie, amețeli, fiuturi de ureche, bătăie de inimă, sgârciuri de inimă, asma, auzul greu, sgârciuri de stomac, lipsa poftei de mâncare, răceală la mâni și la picioare, reuma, podagră, ischias, udul în pat, influența pinsonnie, epileisia, circulația neregulată a sângelui și multor altor boale cari la tractare normală a medicului se vindecă prin electricitate. In cancelaria mea se află atestate incurse din toate părțile lumii, cari pretuesc cu mulțdmire invențiunea mea și ori-cine poate examina aceste atestate. Acel pacient, care în decurs de 45 zile nu se va vindeca i-se retrimite banii. Unde ori-ce încercare s'a constatat zadarnică, rog a proba aparatul meu. Atrag atențiunea P. T. public asupra faptului, că aparatul meu nu e permis să se confunde cu aparatul »Volta« deoare-ce „Ciasul-Volta“ atât în Germania cât și în Austro-Ungaria a fost oficios oprit fiind nefolositor, pe când aparatul meu e în genere cunoscut, aprefiat și cercetat. Deja eftinătatea crucei mele electro-magnetice o recomandă îndeosebi

Prețul aparatului mare e 8 cor.
folosibili la morburi cari nu sunt
ma vechi de 15 ani.

Prețul aparatului mic e 6 cor.
folosibil la copii și femei de
constituție foarte slabă.

Expedițe din centru și locul de vânzare pentru țeară și streinătate e:

MÜLLER ALBERT, Budapesta, V/24. Strada Vadász, 34. colțul.

Tiparul tipografiei „Sfântului Ioan“ in Déva.